

ÖĞRENCİ GÖZÜYLE PARAMEDİK MESLEĞİ

Aysun GÖLLÜCE¹

Hakan AVAN²

Fatma KARSU³

Özet

Amaç; Bu araştırma, paramedik eğitimi alan 2. sınıf öğrencilerinin çıktıkları yaz stajları ve dönem içi uygulamalarda gözlemledikleri meslektaşlarına ve mesleğe bakış açılarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntemler; Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim-öğretim yılına devam eden Hasan Kalyoncu ve Gaziantep Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu İlk ve Acil Yardım Programı 2. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama formu, araştırması tarafından geliştirilen sosyo-demografik (5 soru) ve öğrencilerin sahada çalışan paramedik/ATT'lere ve mesleğe bakış açılarını incelemek için (6 sınıflandırılmış ve açık uçlu soru) toplam 11 sorudan oluşturulmuştur.

Bulgular; Öğrencilerin %45.0'nun çalışan paramedik/ATT'lerin kendilerine rol model olmada iyi, %51.7'sinin uygulamalı eğitim yapmalarına yardımcı olmada iyi, %61.7'sinin çalışanların olay yeri ve ekip yönetim kabiliyetinin iyi olduklarını düşündükleri; %38.3'ünün meslektaşlarından beklentilerinin mesleki bilgi ve becerilerini kullanabilme, hızlı düşünebilme; %28.3'ünün bir paramedik/ATT'lerin sahip olması gereken en önemli özelliklerin serin kanlılık, dikkatli ve hızlı olmak %30.0'nun meslekle ilgili genel görüşleri mesleğin kutsal ve sabır gerektiren bir meslek, %30.0'nun ise güzel, heyecanlı ve maddi açıdan iyi bir meslek olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir.

Sonuç; Öğrencilerin çalışan paramedik/ATT'lerin ekip üyeleriyle, hastalarla ve öğrencilerle iletişimleri, mesleki teorik bilgilerini, acil bakım ve tedavi müdahalelerini genel anlamda iyi olarak değerlendirdikleri saptanmıştır. Öğrencilerin büyük bir kısmı yaz stajlarına ve dönem içi uygulamalarına çıktıklarında kendilerini hem teorik hem de pratik bilgi açısından tam olarak yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir.

Anahtar kelimeler; Paramedik Mesleği, ATT, Meslek Eğitimi; Staj Uygulamaları.

FROM THE STANDPOINT OF STUDENTS: PARAMEDICS AS A PROFESSION

Abstract

Objective; This research aims to identify attitudes of 2nd grade students studying paramedics towards their colleagues whom they observed during their summer and in-term internships, as well as towards paramedics as a profession

Material and Methods; The population of this descriptive research is consisted of 2nd grade students who are enrolled in 2015-2016 academic year in Hasan Kalyoncu University and Gaziantep University Vocational Higher School of Health Services Emergency and First Aid Programme. Data collection form consists of 11 questions in total developed by the researcher, including socio-demographic ones (5 questions) and the ones on attitudes of students towards paramedics/ATTs working in fields and towards this profession (6 classified and open-ended questions).

Results; 68,3% of students considered their communication with members of active paramedic/ATTs to be good; 56,7% of them considered their relationship with students to be good and 61,7% of them considered their relationship with patients to be good. It is found that for active paramedic/ATTs, 45% of students consider them as a good role model; 51,7% of students consider them as good supporters of experiencing applied trainings; 61,7% of students consider their employees having good scene and team management skills; 38,3% of students expect their colleagues to be able to use their occupational knowledge and skills, as well as thinking fast. 28,3% of students think that the most important trait for paramedic/ATTs are being calm, careful and fast; 30,0% of students generally perceive this

¹ Öğr.Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi SMYO İlk ve Acil Yardım Programı-Kilis, aysungolluce@kilis.edu.tr

² Öğr.Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SMYO İlk ve Acil Yardım Programı-Kahramanmaraş

³ Öğr.Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü-Kilis

occupation as sacred and requiring patience; 30,0% of them stated that this occupation is exciting and financially doing well.

Conclusion; It has been determined that the students' communication between paramedic / ATT's team members, patients and other students; professional theoretical knowledge, emergency care and treatment interventions have evaluated as good in general. Most students stated that they did not find themselves enough in terms of both theoretical and practical knowledge when they participate in summer and in-term internships.

Keywords; Paramedic Occupation, ATT, Professional Training; Internship Practices.

GİRİŞ

Paramedik mesleği ilk olarak Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nde ortaya çıkan ve ülkenin I. ve II. Dünya Savaşları, Kore ve Vietnam Savaşlarında kazanmış olduğu tecrübelerinin de etkisi ile sivil alanlarda ki ölümlerin azaltılmasında faydalı olacağı düşüncesi sonucu, yaygınlaşmaya başlayan bir meslek grubudur. 1960'lı yıllarda eyaletlerde ambulans sistemleri oluşturma ve standardizasyon sağlama çalışmaları başlatılmış, farklı eyaletlerde bağımsız olarak başlatılan paramedik eğitimleri 1973 yılında çıkarılan Acil Sağlık Hizmetleri Sistemi Yasası ile standardizasyonun sağlanması hedeflenmiştir (Yıldırım, 2014: 51-53). Ülkemizde acil sağlık hizmetleri ile ilgili ilk adımı 1985 yılında Ankara Numune Hastanesi bünyesinde başlatılan Hızır Acil Servis ile atılmış olsa da profesyonel anlamda ilk olarak 1993 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu'nda program başlatılmıştır. 2004 yılından itibaren profesyonel paramedikler 112 ambulans servislerinde görev almaya başlamışlardır. Her geçen gün ilk ve acil yardım programlarının sayısı artmaktadır ve yoğun talep gören bir bölüm olmaya devam etmektedir (Ünlüoğlu vd., 2002:308).

Hastane öncesi sağlık hizmetleri eğitimi alan öğrencilerin öğrenim süreçlerinde yaptıkları stajlar ve uygulamalar mezuniyet öncesi pratik eğitimlerinde oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Ancak okul ve öğrenci sayısında oluşan artışlar nedeni ile 112 Acil Sağlık Hizmetleri'nde staj ve uygulama imkanı bulanamamaktadır (Çelikli, 2016:41). Uygulamaya çıkan öğrenciler çalışanları kendilerine örnek almakta, çalışanları okulda öğrendikleri bilgiler yönünde değerlendirmekte, kendileri çalışmaya başladıklarında ne gibi teorik ve pratik donanımlara sahip olmaları gerektiği konusunda fikirler edinmektedirler. Bu uygulamalar ve stajlar sayesinde okulda öğrenmiş olduklarını daha rahat pratiğe dönüştürme imkanları olmaktadır. Öğrencilerin bu dönemlerde en çok gözlemledikleri bireyler kendileri ile aynı eğitimi almış olan paramedikler olmaktadır ve öğrenci gözü ile yorumlayarak ileriki dönemlerde çalışma hayatına atıldıklarında, bu durum kendileri için yol gösterici olmaktadır.

Tüm meslek gruplarında olduğu gibi paramedik mesleğinde de öğrenciler, çalışanları kendi bakış açıları ile değerlendirmekte ve bu değerlendirmeler ile kendilerine ders çıkarmaktalar. Bu çalışmada, Gaziantep ilinde bulunan bir devlet ve bir de vakıf üniversitesinde paramedik eğitimi alan 2. sınıf öğrencilerinin çıktıkları yaz stajları ve dönem içi uygulamalarda gözlemledikleri

meslektaşlarına ve mesleğe bakış açılarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, paramedik meslek eğitiminde devam eden standardizasyon çabalarına yol gösterecek nitelikte olmasından dolayı önemlidir.

1. Gereç ve Yöntem

Araştırma, paramedik 2. sınıf öğrencilerinin 112 acil sağlık hizmetlerinde çalışan paramedikler ve acil tıp teknisyenlerinin (ATT), paramedik mesleği hakkındaki görüşlerini tespit etmek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Hasan Kalyonu Üniversitesi Meslek Yüksekokulu İlk ve Acil Yardım Programı 2.sınıf öğrencileri (n:42) ve Gaziantep Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu İlk ve Acil Yardım Programı 2.sınıf öğrencileri (n: 46) oluşturmuştur. Birinci sınıf öğrencileri henüz yaz stajı ve dönem içi uygulamaları yapmadıkları ve çalışan paramedik/ATT'leri gözlemleyemedikleri için araştırma kapsamına alınmamıştır. Evren grubundaki öğrencilerden araştırmaya katılmayı kabul eden 60 kişi çalışmaya dahil edilmiştir. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile 08.02.2016-15.04.2016 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu İnvaziv Olmayan Klinik Araştırmalarda Etik Komitesi'nden ve araştırmanın yapıldığı kurumlardan yazılı izinler alınmıştır. Katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış ve katılımcıların sözel onayları alınmıştır. Araştırmaya verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen sosyo-demografik (5 soru) ve öğrencilerin sahada çalışan paramedik/ATT'ler ile ilgili sınıflandırılmış ve açık uçlu (6 soru) olmak üzere toplam 11 sorudan oluşan veri formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 20.0 istatistik programı kullanılarak sayı ve yüzde dağılımları ve ayrıca açık uçlu sorular gruplandırılarak değerlendirilmiştir.

2. Bulgular

Katılımcıları tanımlayıcı bilgiler incelendiğinde; %55'inin Hasan Kalyoncu Üniversitesi, %45'inin Gaziantep Üniversitesi öğrencisi olduğu; %76.7'sinin 18-22 yaş aralığında; %63.3'ünün kız; %31.7'sinin sağlık meslek lisesi mezunu oldukları görülmektedir. Ayrıca katılımcıların %51.7'sinin mesleği seçme nedeni olarak, hayallerindeki, sevdiği ve heyecanlı bir meslek olmasını belirtmektedirler (Tablo 1).

Tablo 1: Katılımcıları Tanımlayıcı Bilgiler

Tanıtıcı özellikler	n	%	n	%	n	%		
Üniversite			Yaş		Cinsiyet			
Hasan Kalyoncu	33	55	18-22	46	76.7	Kız	38	63.3
Gaziantep	27	45	23 ve üzeri	14	23.3	Erkek	22	36.7
Toplam	60	100	Toplam	60	100	Toplam	60	100
Mezun olunan lise	n	%	Bölüm tercih nedeni		n	%		
Teknik lise	24	40.0	Hayalimdeki/sevdiğim/heyecanlı meslek		31	51.7		
Sağlık meslek lisesi	19	31.7	İş garantisi olduğu için		11	18.3		
Düz lise ve diğerleri	17	28.3	Diğer (aile isteği, çevredekilerin tavsiyesi)		18	30.0		
Toplam	60	100	Toplam		60	100		

Tablo 2: Öğrencilerin çalışanlarla ilgili görüşlerinin dağılımı

	İyi		Orta		Kötü	
	n	%	n	%	n	%
Ekip üyeleri ile iletişimleri	41	68.3	17	28.3	2	3.3
Öğrenciler ile iletişimleri	34	56.7	23	38.3	3	5.0
Hastalar ile iletişimleri	37	61.7	20	33.3	3	5.0
Hasta yakınları ile iletişimleri	29	48.3	29	48.3	2	3.3
Acil bakım ve tedavide müdahaleleri	29	48.3	27	45.0	4	6.7
Mesleki teorik bilgileri	34	56.7	20	33.3	6	10.0
Öğrenciler için yeterli rol model olmaları	27	45.0	28	46.7	5	8.3
Öğrencilerin uygulamalı eğitim yapmasına yardımcı olmaları	31	51.7	22	36.7	7	11.7
Özel yaş gruplarına (çocuklarveyaşlılar) davranış ve müdahaleleri	38	63.3	19	31.7	3	5.0
Engellilere yönelik davranış ve müdahaleleri	33	55.0	23	38.3	4	6.7
Olay yeri ve ekip yönetim kabiliyeti	32	61.7	21	35.0	2	3.3
Ambulans sürüş teknikleri	28	46.7	21	35.0	11	18.3
Ambulansta bulunan envanterlerin kullanımı	28	46.7	26	43.3	6	10.0

Öğrencilerin alanda çalışan paramedik/ATT'lerle ilgili görüşleri incelendiğinde; çalışanların ekip üyeleri ile (%68.3), öğrencilerle (%56.7) ve hasta yakınları ile (%61.7) iletişimlerini genel olarak iyi değerlendirdikleri; hasta yakınları ile olan ilişkilerini ise eşit oranlarda (%48.3) iyi ve orta olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Katılımcılarının %48.3'ü çalışanların acil bakım ve tedavi müdahalelerinin iyi olduğunu, %6.7'si kötü olduğunu düşündüğü ve %56.7'sinin mesleki teorik bilgilerinin iyi, %10.0'u kötü olduğunu düşündüğü belirtmektedir. Öğrencilerin %45.0'inin çalışanların kendilerine iyi, %8'inin kötü rol model olduklarını düşündükleri; %51.7'sinin çalışanların öğrencilere uygulamalı eğitim yapmaları için yardımcı olmada iyi olduğunu, %11.7'sinin kötü olduklarını düşündükleri belirlenmiştir. Çalışanların özel yaş gruplarına (çocuklar ve yaşlılar) (%63.3) ve engellilere (%55.0) yönelik davranış ve müdahalelerinin, öğrenciler tarafından önemli oranlarda iyi olarak değerlendirildiği saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin %61.7'sinin çalışanları olay yeri ve ekip yönetimi konusunda iyi, %3.3'ünün kötü olarak; %46.7 'sinin çalışanları ambulans sürüş teknikleri konusunda iyi, %18.3'kötünün; %46.7'sinin çalışanları ambulans envanterlerinin kullanımı konusunda iyi, %10.0'unun kötü olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir (Tablo 2).

Öğrencilerden yaz stajlarına ve dönem içi uygulamalarına çıktıklarında kendilerini teorik ve pratik açıdan değerlendirdiklerinde; %46.7'si hem teorik hem de pratik bilgi açısından kendilerini kısmen yeterli görürken, %35.0'i yetersiz olarak gördükleri belirtmişlerdir (Tablo 3).

Tablo 3: Öğrencilerin stajlarda kendilerine bakış açılarının dağılımı

	Yeterli		Kısmen		Yetersiz		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Teorik bilgi	11	18.3	28	46.7	21	35	60	100
Pratik beceri	11	18.3	28	46.7	21	35	60	100

Öğrencilere gelecekte meslektaşlarından beklentileri, bir paramedikte bulunması gerektiğini düşündükleri özellikler ve meslekle ilgili genel görüşlerini içeren sorular sorulmuştur. Öğrencilerin “uygulamalar ve stajlar sırasında gelecekteki meslektaşlarından beklentileriniz nedir?” sorusuna, %38.3'ünün mesleki bilgi ve becerilerini kullanabilmelerini, hızlı düşünebilmelerini, %18.3'ünün hastalara yaptıkları işlemleri açıklamalarını, vicdanlı olmalarını ifade ettikleri belirlenmiştir. “Sizce bir paramediğin sahip olması gereken özellikler nelerdir?” sorusuna; öğrencilerin %31.7'sinin bilgi ve becerilerini güncellemeli, işinde uzmanlaşmalı, %10'unun mesleğine saygı duymalı ve mesleğin gelişimi için uğraşmalı dediği; “Paramedik mesleği ile ilgili genel görüşleriniz nelerdir?” sorusuna; öğrencilerin %30'unun

kutsal, sabır gerektiren bir meslek, %30'unun güzel, heyecanlı ve maddi açıdan avantajlı bir meslek, %11.7'sinin 112 aşktır cevaplarını verdikleri belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 4: Öğrencilerin meslek ile düşünce ve beklentilerinin dağılımı

	n	%
Gelecekteki meslektaşlarımızdan beklentiniz		
Etik kurallara uygun, güler yüzlü, hoşgörülü davranmaları	10	16.7
Mesleki bilgi ve becerilerini kullanabilmeli, hızlı düşünebilmeli	23	38.3
Stayjer öğrencilere daha yardımcı olmalı, uygulama imkanı vermeli, bildiklerini öğretmeli	16	26.7
Hastalara yaptıkları işlemleri açıklamalı, vicdanlı olmalı	11	18.3
Sizce bir paramediğin sahip olması gereken özellikler		
Bilgi ve becerilerini güncellemeli, işinde uzmanlaşmalı	19	31.7
Ekip ile uyumlu, ekip arkadaşlarına ve hasta/hasta yakınlarına saygılı, güler yüzlü, anlayışlı olmalı	9	15
Serin kanlı, dikkatli ve hızlı olmalı	17	28.3
Mesleğinesaygıduymalıvemesleğingelişimiiçinüçraşmalı	6	10
Mesleği seçerken iyi düşünmesi, vücutyapısı mesleğe uygun olmalı	9	15
Paramedik mesleği ile ilgili genel görüşleriniz		
Kutsal, sabır gerektiren bir meslek	18	30.0
Zor, yorucu ve heyecanlı bir meslek	17	28.3
Güzel, heyecanlı ve maddi açıdan avantajlı bir meslek	18	30.0
112 aşktır	7	11.7

3. Tartışma

Yüksek Öğretim Kurulu'nun 22.05.2002 tarihli 24762 sayılı resmi gazetede yayınladığı yönetmeliği göre ön lisans programındaki öğrenciler en az 30 iş günü staj yapmak zorundadırlar (YÖK, 2002). Diğer meslek gruplarında da olduğu gibi öğrenciler stajlarda eğitim aldıkları gelecekteki meslektaşlarını bazen eleştirir gözle izlerken, bazen de onların bilgi ve becerilerinden faydalanma isteği içerisinde bulunmaktadır. Yapacakları işe dair ilk izlenimlerin olduğu stajlarda, mesleğe karşı bakış açılarını değiştirebilecek ve mesleğin farklı yönlerini gözlemlemelerine imkan sağlayabilecek zamanlar bulabilmekteler ve mesleği icra edebilmelerini ölçebilmektelerdir. Bu bağlamda araştırma sonuçlarının, çalışmanın amacı olan

paramedik öğrencilerinin staj alanlarındaki meslektaşları ve meslekle ilgili düşüncelerini belirleme amacıyla uyduğu gözlenmektedir.

Öğrenciler, çalışanların iletişimlerinin en iyi ekip üyeleri ile olmak üzere sırasıyla hastalar, öğrenciler ve hasta yakınlarıyla olduğunu ifade ettikleri saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin çalışanların iletişimlerini büyük oranda pozitif yönlü değerlendirdikleri söylenebilmektedir. Gözüm ve ark. hemşirelik öğrencileri gözü ile klinik hemşireliği inceledikleri çalışmada, klinik hemşirelerin birbirleri ile iletişimlerini %48.8'inin iyi, hemşirelik öğrencileri ile iletişimlerini % 53.1'inin orta, %34.6'sının kötü olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir (Gözüm, 2000:29-35). Kostak ve ark. hemşirelik öğrencileri ile yaptıkları benzer bir çalışmada, öğrencilerin hemşirelerin öğrencilerle olan ilişkilerini %65.5'inin orta düzeyde değerlendirdiği saptanmıştır (Kostak, 2012:39-46). İki sağlık grubunun sonuçları karşılaştırıldığında öğrencilerinin çalışan paramedik/ATT'leri iletişim konusunda iyi olduklarını gözlemledikleri belirlenmiştir. Bu bağlamda yapılan uygulamaların veya bulunulan ortamın iletişim konusunda etkili olduğu düşünülebilir.

Öğrencilerin, çalışan paramedik/ATT'lere yönelik (acil bakım ve tedavide müdahaleleri, mesleki teorik bilgileri, olay yeri ve ekip yönetim kabiliyeti, ambulans sürüş teknikleri, ambulanda bulunan envanterlerin kullanımı) mesleki becerilerinin yüksek oranlarda iyi ve orta değerlendirdikleri belirlenmiştir (Tablo 2). Gözüm ve ark. hemşirelik öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, öğrencilerin %4.9'unun klinik hemşirelerinin bilgi düzeylerini ne iyi-ne kötü, %24.1'inin kötü olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir (Gözüm, 2000:29-35). Kostak ve ark. hemşirelik öğrencileri ile yaptıkları çalışmada; öğrencilerin %53.3'ü klinik hemşirelerin hemşirelik bakımı konusunda iyi rol model olmadıklarını, %52.7'si tedavi uygulama konusunda bazen iyi rol model olduklarını ifade ettikleri belirlenmiştir (Kostak, 2012:39-46). Bu çalışmada, öğrencilerin gözlemledikleri çalışanların mesleki beceriler açısından yeterli seviyelerde bulmaları, onları kendilerine rol model almaları konusunda güdülenmiş olabileceği ve bu durumun çalışma hayatlarına ilk başladıklarında onlar açısından olumlu sonuçlar oluşturacağı söylenebilir. Bununla birlikte, rol modellerini olumsuz değerlendirmelerinde iki farklı sonuç düşünülebilir; birincisi, hatalı gördükleri durumları işe başladıklarında uygulamamak için güdülenebilir ve aldıkları eğitimleri tam uygulamak isteyebilirler. İkincisi ise yanlış örnekleri görerek duruma alışıp işe başladıklarında farkında olmadan da olsa, aynı hataları yapabilirler. Bu bağlamda, her iki gruptaki çalışmaların sonuçlarının öğrencilerin gelecekteki mesleki tutumları açısından farklı sonuçlar doğurabileceği söylenebilir.

Öğrencilikte genel olarak stajlarda şikayet edilen durumlar olarak, çalışanların uygulamalara izin vermedikleri yada çalışanların kendilerine güvenmedikleri yönünde

olmaktadır. Ancak bu çalışmada, öğrencilerin yarsından fazlasının çalışanların uygulamalı eğitim yapmalarına karşı tutumları iyi, azımsanmayacak bir kısmının da orta olarak değerlendirdiği saptanmıştır. Tuygar'ın paramedik öğrencileri ile yaptığı çalışmada, öğrencilerin %85.2'sinin staj yaptıkları yerlerde çalışanların kendilerine mesleki tecrübe kazanmaları açısından yardımcı olduğunu düşündükleri, %51.9'unun staj sırasında birlikte çalıştığı bireyler tarafından kendisine verilen bilgilerin yeterli olduğunu düşündüğü belirlenmiştir (Tuygar, 2016:92-100). Bu sonuçlar doğrultusunda daha fazla uygulama yapma imkanı bulan öğrencilerin, çalışmaya başladıklarında daha kolay adaptasyon sağlayabilecekleri söylenebilir.

Paramedik/ATT'lere hastane öncesi alanda özel iletişim gereksinimi olan bireylerle sık karşılaşılmaktadır. Bu durum hastane öncesi acil bakımın kısıtlı imkanlar ve zor koşullarla sulması gerekliliği ile bütünleştirildiğinde, hastane öncesi acil bakımda iletişimi bir adım daha önemli hale getirmektedir (Ekşi, 2015:48). Araştırmada öğrencilerin büyük bir kısmının çalışanların özel yaş gruplarına karşı davranış ve müdahalelerini iyi ve orta olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Bu oranların beklendik düzeyden yüksek olması, sağlık hizmeti sunmanın zor olduğu bu bireylere müdahale açısından öğrencilere iyi birer deneyim olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada, öğrencilerin bir paramedikten bilgi ve becerilerini güncellemesini, işinde uzmanlaşmasını, serin kanlı, dikkatli ve hızlı olmasını, mesleği seçerken iyi düşünmesini ve vücut yapısının mesleğe uygun olmasını, ekip arkadaşlarına, hastalara ve hasta yakınlarına saygılı, güler yüzlü, anlayışlı olmasını, mesleğine saygı duymasını ve mesleğin gelişimi için uğraşmasını beklendikleri belirlenmiştir. Gözüm ve ark. çalışmasında, hemşirelik öğrencilerinin, bir hemşireden beklentilerinin; bilgili olma, eğitime yardımcı olma, iyi iletişim kurma, mesleğini sevme, sevecen ve güler yüzlü olma, gelişmeleri takip etme gibi özellikler olduğu belirlenmiştir (Tuygar, 2016:92-100). Bu açıdan değerlendirildiğinde çalışmadan elde edilen veriler ile literatür örtüşmektedir.

Çalışmada, öğrencilerin meslekle ilgili genel olarak; kutsal, sabır gerektiren, zor, yorucu ve heyecanlı, güzel ve maddi açıdan avantajlı bir meslek olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Bununla birlikte, her meslek grubunda olduğu gibi eğitim alan öğrencilerin gelecekte meslektaşlarından bazı beklentileri olduğu görülmektedir. Bu araştırmada; paramedik öğrencilerinin gelecekte meslektaşlarından mesleki bilgi ve becerilerini kullanabilme, hızlı düşünme, stajyer öğrencilere daha fazla yardımcı olma ve onlara uygulama imkanı verme, bildiklerini öğretme beklentileri içerisinde oldukları belirlenmiştir. Paramedik eğitimi ile ilgili yapılan revizyon ve standardizasyon çalışmalarında bu verilerin dikkate alınmasında yarar bulunmaktadır.

SONUÇ

Elde edilen bu bulgular ışığında; öğrencilerin çalışan paramedik/ATT'lerin ekip üyeleriyle, hastalarla ve öğrencilerle iletişimleri ve özel gruplara davranış ve müdahaleleri, mesleki teorik bilgilerini, acil bakım ve tedavi müdahalelerini genel anlamda iyi olarak değerlendirdikleri saptanmıştır. Öğrencilerin büyük bir kısmı yaz stajlarına ve dönem içi uygulamalarına çıktıklarında kendilerini hem teorik hem de pratik bilgi açısından tam olarak yeterli hissetmedikleri belirlenmiştir. Öğrenciler, gelecekte meslektaşlarından mesleki bilgi ve becerilerini kullanabilme, hızlı düşünme, stajyer öğrencilere daha fazla yardımcı olma, uygulama imkanı verme, bildiklerini öğretme beklentileri içerisinde oldukları saptanmıştır. Öğrencilerle çalışanlar arasında iletişimin iyi olmasının stajların verimli geçmesi açısından önemli olduğu görülmektedir. Gaziantep ilinde bulunan sınırlı sayıda paramedik öğrencileri ile yapıldığı için daha geniş gruplarla çalışılması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Çelikli, S.(2016). Kuruluştan Bugüne Paramedik Eğitiminde Standardizasyon Çabaları ve Kırılma Noktaları. *Hastane Öncesi Dergisi*.1(2):39-54.
- Ekşi A. (2015). *Kitlesel Olaylarda Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetleri Yönetimi*, 2. Baskı, Kitapana Yayınları, İzmir.
- Gözüm, S. Ünsal, A. Kaya, A. Kaya, A. Ünlü, F. (2000). Hemşirelik Öğrencileri Gözü ile Klinik Hemşireliği. *Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 3(1):29-35.
- Kostak, MA. Aras, T. Akarsu Ö. (2012). Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Hemşirelerin Eğitimlerine Verdiği Katkıya İlişkin Görüşleri. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*. 2:39-46.
- Tuygar, ŞF. (2016). Paramedik Programı Öğrencilerinin Yaz Stajı Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 6(2): 92-100.
- Ünlüoğlu, İ., Ekşi, A., Anık, N.(2002). Yeni Bir Sağlık Meslek Grubu; Paramedikler. *STED*. 11(4):308.
- YÖK (2002). Meslekî ve Teknik Eğitim Bölgesi İçindeki Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İşyerlerindeki Eğitim, Uygulama ve Stajlarına İlişkin Esas Ve Usuller Hakkında Yönetmelik (Resmî Gazete Tarih: 22.05.2002, Sayı:24762) http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx/10279/17787, 22.03.2017.
- Yıldırım, D. Sarı, E. Gündüz, S. Yolcu, S. (2014). Paramedik Eğitiminin Dünü ve Bugünü. *Smyrna Tıp Dergisi*. 3(1):51-53.

